

Tjänsteutlåtande Nr: 2024-31

Utfärdat 2024-04-07

Diarienummer 0107/24

Handläggare

Malin Ung

Telefon: 031- 367 00 18

E-post: malin.ung@educ.goteborg.se

Delårsrapport mars 2024

Förslag till beslut

I utbildningsnämnden

- Att godkänna delårsrapport per mars 2024.
- Att hemställa till kommunstyrelsen att utbildningsnämnden får ta del av den kommuncentrala posten för att finansiera tillgång till gratis mensskydd på alla Göteborg Stads gymnasieskolor, som för året beräknas bli 2 mnkr.
- Att hemställa hos kommunfullmäktige om ötkad kommunbidragsram för förstärkning av utbildningarnas kvalitet och likvärdighet för elever, med 60 mnkr från år 2025 och totalt 180 mnkr per år från och med år 2027.
- Att hemställa hos kommunfullmäktige om ötkad kommunbidragsram för att möta volymökning samt förändrat omsorgsbehov inom anpassad gymnasieskola, med 20 mnkr från år 2025 och totalt 45 mnkr per år från och med år 2027.
- Att hemställa hos kommunfullmäktige om ötkad kommunbidragsram med 4,1 mnkr för år 2025 för att ötkning och utveckling av Polhemsgymnasiet.
- Att hemställa hos kommunfullmäktige om ötkad kommunbidragsram för utbyggnad av studie- och yrkesvägledningen, med 11 mnkr från år 2025 och totalt 16 mnkr per år från och med år 2027.
- Förvaltningsdirektör ges i uppdrag att omhänderta slutsatserna från utredningen om område Stadsgemensamts verksamheter och återkomma med eventuella förslag på förändrad organisation. Detta ska göras i samverkan med övriga utbildningsförvaltningar.

Sammanfattning

Uppföljning av nämndens verksamhet och ekonomi sker i enlighet med den struktur och tidplan för planering och uppföljning som kommunstyrelsen och utbildningsnämnden beslutat om. Delårsrapporten per mars är den andra av årets uppföljningsrapporter och har fokus på eventuella avvikelser i verksamheten, det systematiska arbetsmiljöarbetet samt periodens ekonomiska utfall och årets prognos. Genom rapporten beskriver förvaltningen även de ekonomiska utmaningar som nämnden under lång tid hanterat och fortsatt står inför samt vilka konsekvenser dessa åtgärder får för elevernas resultat och medarbetarnas arbetsmiljö.

Genom delårsrapporten lämnas en prognos för året i nivå med budget. Läget i verksamheterna är emellertid mycket ansträngt. Gymnasieskolorna och de anpassade gymnasieskolorna har i flera år arbetat med handlingsplaner och vidtagit åtgärder för att hantera en ansträngd ekonomisk situation, ett arbete som fortsätter även 2024.

Risker som förvaltningen särskilt har identifierat finns vid yrkesprogram och introduktionsprogram med elevgrupper som har stora behov av anpassningar och stöd. Gymnasieskolorna tar emot en allt större andel elever från grundskolan som har gått i särskild undervisningsgrupp, fått 1-till-1 undervisning eller har särskilda behov i kombination med neuropsykiatriska funktionsvariationer. Detta ställer höga krav på anpassningar, stöd och resurser inom ramen för den undervisning som bedrivs i gymnasieskolan. Även på de högskoleförberedande programmen ser förvaltningen att elevernas behov ökar och att måluppfyllelsen, dvs elevernas kunskapsresultat som tidigare haft en god progression, nu har planat ut.

Område stadsgemensamt

I årsrapporten för 2022 skrev samtliga skolförvaltningar om behovet av att se över om nuvarande uppdrag och organisation för område Stadsgemensamt är det mest ändamålsenliga och effektiva sättet att arbeta på.

En extern utredare har utrett de tre verksamheterna inom område Stadsgemensamt:

- Center för skolutveckling
- Språkcentrum
- Vägledningscentrum

Utredningen har undersökt i vilken utsträckning nuvarande organisering skapar förutsättningar för de fyra huvudmännen inom utbildningskedjan att effektivt styra, leda och ta sitt ansvar utifrån nationella och lokala styrdokument, ekonomi och kvalitet. Utredningen har också lämnat rekommendationer om framtida organisering av området. Utredningen färdigställdes i början av april och bifogas respektive nämnds delårsrapport. Förvaltningarna föreslår att direktörerna ges i uppdrag att tillsammans omhänderta utredningens slutsatser och återkomma till nämnderna med eventuella förslag på förändrad organisation.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Värt att notera är att nämnden ur ett långsiktigt perspektiv bedöms ha ett strukturellt underskott. Resurstilldelningen till gymnasieskola är låg i Göteborg i jämförelse med riket och liknande kommuner. Detta samtidigt som andelen elever på de mer resurskrävande utbildningarna, med stora behov av kompensatoriska insatser, är högre i Göteborg. År 2022 var nettokostnaden per elev 113 tkr i Göteborg, att jämföra med kostnaden i liknande kommuner på 123 tkr och riksgenomsnittet på 127 tkr.

Förvaltningen ser även kostnadsökningar för en ökande elevvolym i den anpassade gymnasieskolan samt ökade individuella behov i elevgruppen, vilket kommer att ha en direkt påverkan på nämndens verksamhet och resultat vid oförändrad budgetram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

En ökad elevsättning är nödvändig för att förstärka det kompensatoriska uppdraget, ytterligare utveckla undervisningens kvalitet, utveckla arbetet med skolnärvaro, trygghet

och studiero samt arbeta mer långsiktigt med skolutveckling och med främjande och förbyggande insatser för att öka elevernas måluppfyllelse.

Gymnasieskolan är den sista skolformen i utbildningskedjan innan stadens ungdomar förväntas ha nått sina mål med utbildningen – att etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till fortsatta studier.

Utan en gymnasieskola med tillräckliga resurser för att omhänderta elevernas behov och ge stöd och stimulans till alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt ökar risken för att ungdomar inte lyckas etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till fortsatta studier. Ur ett samhällsperspektiv kan detta leda till utanförskap och ohälsa, med höga samhällsekonomiska kostnader som följd.

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp 2024-04-15.

Bilagor

1. Delårsrapport mars 2024 Utbildningsnämnden
2. Rapport – Utredning av stadengemensamma områden Göteborgs stad

Ärendet

Utbildningsnämnden föreslås godkänna delårsrapporten per mars 2024.

Beskrivning av ärendet

Uppföljning av nämndens verksamhet och ekonomi sker i enlighet med den struktur och tidplan för planering och uppföljning som kommunstyrelsen och utbildningsnämnden beslutat om. Delårsrapporten per mars är den andra av årets uppföljningsrapporter och har fokus på eventuella avvikelser i verksamheten, det systematiska arbetsmiljöarbetet samt periodens ekonomiska utfall och årets prognos. Genom rapporten beskriver förvaltningen även de ekonomiska utmaningar som nämnden under lång tid hanterat och fortsatt står inför samt vilka konsekvenser dessa åtgärder får för elevernas resultat och medarbetarnas arbetsmiljö.

Förvaltningens/bolagets bedömning

Förvaltningen lämnar en prognos för året i nivå med budget. Det ansträngda ekonomiska läget gör att förvaltningens arbete med handlingsplaner för en budget i balans fortsätter även under 2024. Då elevsättningen redan idag är låg i jämförelse med liknande kommuner riskerar åtgärderna att leda till ett alltmer ansträngt läge i verksamheterna och fortsatta anpassningar av personalvolymerna. Lärartätheten har minskat stadigt vid de kommunala gymnasieskolorna i Göteborg de senaste fem åren och är lägre än i liknande kommuner och riket.

Resurser behöver tillföras för att gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan ska kunna säkerställa kvalitet och likvärdighet samt förstärka det kompensatoriska uppdraget. Insatser krävs för att säkerställa en god arbetsmiljö och en tillräcklig lärartäthet i förhållande till utbildningens krav och elevernas behov.

Tomas Berndtsson

Förvaltningsdirektör

Malin Ung

Avdelningschef administration och ekonomi